EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 10. 2024
COM(2024) 458 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

podľa článku 14 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/880 zo 17. apríla 2019 o vstupe a dovoze tovaru kultúrnej hodnoty
(28. jún 2023 – 29. jún 2024)

Obsah

1. ÚVOD ... 3
2. CIELE, KTORÉ SA MAJÚ DOSIAHNUŤ ... 4
3. ARCHITEKTÚRA PROJEKTU A PRÍSTUP K PLÁNOVANIU ... 5
   Fáza 1 – Konceptualizácia ... 5
   Fáza 2 – Vývoj systému ... 5
   Fáza 3 – Zavedenie a prevádzka ... 5
4. PREHĽAD O POKROKU ... 6
   Vývoj projektu ... 6
   Metodika: prístup použitý na zavedenie systému ICG ... 7
   Vysokoúrovňové plánovanie ... 7
   Žiadosť o zmeny ... 8
   Externé synergie ... 8
   Interná spolupráca ... 8
   Spolupráca s projektovou skupinou pre digitalizáciu tovaru kultúrnej hodnoty ... 8
5. RIZIKÁ ONESKORENIA ... 10
   Riziko 1 – Pridelenie zamestnancov ... 10
   Zmierňujúce opatrenia ... 10
6. ZÁVERY ... 10

PRÍLOHA I: VIACROČNÉ STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE ... 12

PRÍLOHA II: ČASOVÝ ROZVRH HLAVNÝCH FÁZ PROJEKTU A HLAVNÝCH ČIASTKOVÝCH CIEĽOV ... 14

SLOVNÍK

Zdôvodnenie projektu	Dokument, ktorý obsahuje opodstatnenie projektu informačného systému a stanovujú sa v ňom rozpočtové požiadavky.
Výhľadový dokument	Vo výhľadovom dokumente sa podrobnejšie vysvetľujú predpoklady uvedené v dokumente so zdôvodnením projektu. Uvádza sa v ňom vzťah medzi vlastníkom/dodávateľom systému a pochopenie systému v čase prípravy tejto správy.
Charta projektu	Charta projektu nahrádza výhľadový dokument na základe zosúladenia s metodikou Komisie PM2/Agile. Uvádza sa v nej vzťah medzi vlastníkom/dodávateľom systému a pochopenie systému v čase prípravy tejto správy.
Systém ICG	Systém pre dovoz tovaru kultúrnej hodnoty – centralizovaný elektronický systém pre dovoz tovaru kultúrnej hodnoty.
TRACES	Obchodný kontrolný a expertný systém – viacjazyčná online platforma Európskej komisie pre sanitárne a rastlinolekárske osvedčovanie. Na tejto platforme bude fungovať aj systém ICG.
EU-CSW CERTEX	Centrálny elektronický priečinok EÚ pre colníctvo na výmenu osvedčení.
VFR	Viacročný finančný rámec; dlhodobý rozpočet EÚ, ktorý sa vykonáva v rokoch 2021 až 2027.
Modelovanie prevádzkového procesu	Modelovanie prevádzkového procesu (v angl. *Business Process Model* – BPM) – modelovanie prevádzkového procesu na úrovni aplikácie opisuje celý prevádzkový proces a tok informácií na účely aplikácie, čím sa dokončuje systémový model prevádzkového procesu vytvorený počas fázy Špecifikácia systému s cieľom zohľadniť vlastné potreby aplikácie.
Dokument BAC	Dokument o prevádzkových akceptačných kritériách.
PQTM	Vykazované časy a prostriedky v kontexte proximitných služieb času a prostriedkov

1. ÚVOD

Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/880 zo 17. apríla 2019[1] o vstupe a dovoze tovaru kultúrnej hodnoty (ďalej len „nariadenie“) je zabrániť nezákonnému obchodu s tovarom kultúrnej hodnoty, najmä ak prispieva k financovaniu teroristických činností, a zakázať dovoz tovaru kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezeného z tretích krajín na colné územie Únie.

Podľa nariadenia podlieha dovoz určitého tovaru kultúrnej hodnoty, ktorý sa považuje za osobitne ohrozený (konkrétne archeologické predmety a súčasti pamiatok, ktoré boli rozobrané), dovozným licenciám, pričom iný tovar, ktorý sa považuje za menej ohrozený, podlieha vyhláseniam dovozcu. Nariadením sa zároveň zabezpečuje, aby sa tovar pri dovoze do Únie podrobil jednotným kontrolám. Určitý dovoz tovaru kultúrnej hodnoty, ktorý je určený na osobitné účely (vzdelávacie, vedecké alebo výskumné), je od týchto požiadaviek na dokumentáciu oslobodený.

Povinnosť dovozcov získať dovoznú licenciu alebo vypracovať vyhlásenie dovozcu a predkladať ho colným orgánom sa začne uplatňovať až od okamihu, keď sa uvedie do prevádzky centralizovaný elektronický systém (systém ICG).

Systém ICG nebude slúžiť len ako prostriedok na splnenie formalít zo strany hospodárskych subjektov, ale aj na uchovávanie a výmenu informácií medzi správnymi orgánmi členských štátov zodpovednými za vykonávanie nariadenia (colné a kultúrne orgány).

Fungovanie systému ICG závisí od prostredia centrálneho elektronického priečinka EÚ pre colníctvo zriadeného nariadením (EÚ) 2022/2399[2], ktorým sa poskytuje právny základ pre EU CSW-CERTEX.

Systém EU CSW-CERTEX predstavuje ústrednú zložku centrálneho elektronického priečinka EÚ a vyvíja ho Komisia s cieľom prepojiť vnútroštátne prostredia centrálneho elektronického priečinka pre colníctvo so systémami alebo s databázami Únie, v ktorých sa spravujú necolné požiadavky, aby všetky príslušné orgány mali prístup k príslušným údajom a ľahšie spolupracovali v oblasti hraničných kontrol.

Každých 12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti nariadenia a kým sa systém ICG neuvedie do prevádzky, má Komisia predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o pokroku dosiahnutom pri zavádzaní tohto elektronického systému.

Vo svojej prvej výročnej správe o pokroku[3] Komisia načrtla opatrenia, ktoré jej útvary prijali počas prvého roka po nadobudnutí účinnosti nariadenia, konkrétne: a) prípravné práce na prijatie potrebných vykonávacích ustanovení a b) konzultácie s členskými štátmi prostredníctvom skupiny odborníkov pre colné otázky týkajúce sa tovaru kultúrnej hodnoty a projektovej skupiny pre dovoz tovaru kultúrnej hodnoty.

[1] Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 1 – 14.
[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2399 z 23. novembra 2022, ktorým sa zriaďuje prostredie centrálneho elektronického priečinka Európskej únie pre colníctvo a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 317, 9.12.2022, s. 1 – 23).
[3] COM(2020) 342 final.

V druhej výročnej správe Komisie o pokroku[4] sa predstavil pokrok, ktorý sa dosiahol prijatím vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/1079[5], ako aj zavedenie fázy 1 – Konceptualizácia projektu systému ICG, práca, ktorú vykonala projektová skupina vytvorená na tento účel, a pokrok týkajúci sa dokumentu so zdôvodnením projektu a výhľadového dokumentu pre projekt systému ICG.

Tretia výročná správa Komisie o pokroku[6] sa týkala dokončenia prvej verzie balíka modelovaní prevádzkového procesu pre systém ICG, dokončenia dokumentu o prevádzkových akceptačných kritériách (BAC) a vytvorenia príbehov používateľov a ich prepojenia s dokumentom o prevádzkových akceptačných kritériách, a to s overením informácií potrebných na to, aby vývojári odhadli a zaviedli funkcie potrebné na plnenie požiadaviek.

Štvrtá výročná správa Komisie o pokroku[7] sa týkala

a) začiatku vývoja systému ICG, t. j. prvých interných vydaní zahŕňajúcich všeobecnú funkčnú infraštruktúru, ako aj základné pracovné postupy;

b) rozšírenia týchto základných funkcií na celkové schopnosti systému týkajúce sa riadenia a vymedzenie nových funkčných koncepcií, ako je napríklad zjednodušený postup na získanie dovoznej licencie pre následný dovoz, podanie žiadosti o dovoznú licenciu, ktorá sa vzťahuje na viacero predmetov, rozdelenie žiadosti o licenciu alebo funkcia súhrnu právnych predpisov tretích krajín v rámci systému ICG (knižnica);

c) spustenia prevádzkových činností zameraných na integráciu so systémom EU CSW-CERTEX, aby mali colné orgány prístup k dovozným licenciám alebo vyhláseniam dovozcov prostredníctvom systému EU CSW-CERTEX.

Táto piata výročná správa o pokroku sa vzťahuje na obdobie od júla 2023 do júna 2024. **Bude to posledná správa pred uvedením systému ICG do prevádzky v druhom štvrťroku 2025.** V záujme úplnosti sa tu stručne uvádzajú aj ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, architektúra projektu a prístup k plánovaniu, ktoré sú podrobne opísané v predchádzajúcich správach o pokroku. Celkové posúdenie dosiahnutého pokroku a identifikované riziká oneskorenia sú zhrnuté v záverečnom oddiele tejto správy.

2. CIELE, KTORÉ SA MAJÚ DOSIAHNUŤ

Prevádzka systému ICG sa má začať najneskôr do 28. júna 2025, pretože k tomuto dátumu budú všetky hospodárske subjekty na to, aby mohli do Únie legálne dovážať[8] špecifické kategórie tovaru kultúrnej hodnoty, povinné prostredníctvom uvedeného elektronického systému získavať dovozné licencie alebo predkladať colným orgánom vyhlásenia dovozcu.

[4] COM(2021) 358 final.
[5] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1079 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/880 o vstupe a dovoze tovaru kultúrnej hodnoty (Ú. v. EÚ L 234, 2.7.2021, s. 67).
[6] COM(2022) 580 final.
[7] COM(2023) 758 final.
[8] V nariadení sa „dovoz“ vymedzuje ako umiestnenie tovaru do týchto colných režimov: prepustenie do voľného obehu; skladovanie v colných skladoch alebo v slobodných pásmach; dočasné použitie a konečné použitie vrátane aktívneho zušľachťovacieho styku.

V súčasnosti prebieha tretia fáza projektu, keďže väčšina vývoja sa dokončila a pokročilo sa pri vzájomnom prepájaní systému ICG so systémom EU-CSW CERTEX. Zároveň sa organizujú školenia s cieľom oboznámiť správy členských štátov s prevádzkovými funkciami systému ICG.

Projekt týkajúci sa dovozu tovaru kultúrnej hodnoty je takisto podrobne rozplánovaný v revidovanom viacročnom strategickom pláne pre elektronické colníctvo z roku 2023[9] (VSP – C rev. 2023 verzia 1.0). Výňatok z plánovania projektu týkajúceho sa dovozu tovaru kultúrnej hodnoty z dokumentu VSP – C rev. 2023 sa uvádza v prílohe I k tejto správe (tabuľka 1 – konsolidovaný formulár 1.18 „Digitalizácia tovaru kultúrnej hodnoty“) spolu s výňatkom z plánovania systému EU CSW-CERTEX rev. 2023 z konsolidovaného formulára VSP – C 1.13 (tabuľka 2).

3. ARCHITEKTÚRA PROJEKTU A PRÍSTUP K PLÁNOVANIU

Ako bolo analyticky vysvetlené v prvej výročnej správe o pokroku, architektúra projektu vychádza z metodiky stanovenej v dokumente VSP – C rev. 2023 a prílohách k nemu, ktoré sa týkajú okrem iného systému riadenia, politiky modelovania prevádzkového procesu EÚ v colnej oblasti a stratégie v oblasti informačných technológií. Komplexný plán s hlavnými fázami projektu a dôležitými čiastkovými cieľmi sa podrobne uvádza v prílohe II.

Napriek tomu, že projekt napreduje na viacerých úrovniach súčasne, teoreticky ho možno rozdeliť do troch hlavných fáz:

Fáza 1 – Konceptualizácia Najskôr sa pripraví zdôvodnenie projektu, ktoré obsahuje opodstatnenie projektu a definujú sa v ňom rozpočtové požiadavky. Následne sa vypracuje stupeň 3 (modelovanie prevádzkového procesu týkajúce sa požiadaviek používateľov) a stupeň 4 (modelovanie prevádzkového procesu týkajúce sa funkčných požiadaviek), po ktorých nasleduje výhľadový dokument, v ktorom sa poskytujú podrobnejšie informácie o zadefinovaní projektu z hľadiska architektúry, nákladov, času a rizika, ako aj informácie o čiastkových cieľoch, výsledkoch a organizácii projektu.

Fáza 2 – Vývoj systému Na základe ustanovení vykonávacieho aktu, požiadaviek používateľov a funkčných špecifikácií systému sa vypracujú technické špecifikácie týkajúce sa spôsobu budovania systému.

Keď je návrh systému pripravený z koncepčného hľadiska a sú dosiahnuté ciele uvedené v tabuľke 1, čiastkové ciele 1 a 3 (pozri prílohu I), začne sa dôkladnejšia práca a v dokumentoch Špecifikácia aplikácie a služby a Technická špecifikácia systému sa zohľadnia ďalšie technické aspekty (spresnenie zdôvodnenia projektu a výhľadového dokumentu). Systém ICG sa začlení do existujúcej platformy systému TRACES, a preto sa v ňom do určitej miery opätovne využijú existujúce špecifikácie, architektúra, správy a rozhranie.

Fáza 3 – Zavedenie a prevádzka Začína sa samotná fáza vývoja informačného systému (fáza budovania), po ktorej nasleduje prechodová fáza, počas ktorej sa budú počiatočné verzie systému ICG postupne zavádzať pre rôzne skupiny používateľov a vykonajú sa testy s cieľom zabezpečiť, aby hospodárske subjekty a príslušné orgány boli do 28. júna 2025 schopné používať tento systém a absolvovali náležité školenie na jeho používanie. Potom bude

[9] https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/electronic-customs_sk a príloha 2 VSP – C.

nasledovať šesťmesačné obdobie následnej starostlivosti, počas ktorého bude daný systém doladený tak, aby vyhovoval všetkým prevádzkovým potrebám, ktoré sa môžu prejaviť až potom, ako sa informačný systém stane povinným, a aby zabezpečoval hladké fungovanie jednotlivých operácií.

Keďže systém ICG bude prepojený s colnými systémami členských štátov prostredníctvom systému EU CSW-CERTEX, táto činnosť si bude vyžadovať skúšku zhody. Hoci bol pôvodný predpokladaný dátum prepojenia stanovený na 3. marca 2025, Komisia pripravila zmenu nariadenia o prostredí centrálneho elektronického priečinka EÚ pre colníctvo s cieľom zosúladiť dátum začatia uplatňovania s dátumom začatia uplatňovania uvedeným v nariadení (EÚ) 2019/880, t. j. najneskôr do 28. júna 2025.

4. PREHĽAD O POKROKU

Vývoj projektu

Počas vykazovaného obdobia sa dosiahol značný pokrok z hľadiska vývoja systému ICG, ako aj jeho integrácie so systémom EU CSW-CERTEX. Spolupráca s členskými štátmi bola počas vykazovaného obdobia najvyššou prioritou. Uskutočnilo sa niekoľko pracovných stretnutí s cieľom zabezpečiť, aby ich vstupy a spätná väzba prispeli k nepretržitému zlepšovaniu systému a k jeho úspešnej realizácii. Stretnutia sa konali na dvojstrannej báze, ako aj v rámci projektovej skupiny pre digitalizáciu tovaru kultúrnej hodnoty.

Včasná spätná väzba zo strany členských štátov bola neoceniteľná v rámci vylaďovania systému, pričom vďaka nej mohla Komisia účinne riešiť obavy a zapracovať návrhy. V priebehu vykazovaného obdobia sa naživo uskutočnili štyri demonštračné prezentácie, počas ktorých členské štáty zohrali kľúčovú úlohu pri poskytovaní spätnej väzby a postrehov. Vďaka včasnej spolupráci s nimi sa uľahčilo získavanie cennej spätnej väzby o prototypoch a funkciách, čím sa umožnili iteratívne zlepšenia na základe scenárov vychádzajúcich z reálneho používania. Uvedeným prístupom založeným na spolupráci sa nielen zlepšila použiteľnosť systému, ale podporilo sa aj vnímanie zodpovednosti.

V súvislosti so systémom ICG sa aj naďalej dosahoval pokrok z prevádzkového aj technického hľadiska, pričom sa prispôsobovali špecifikácie v záujme uspokojovania vyvíjajúcich sa potrieb. Aktualizáciou týchto špecifikácií sa zabezpečilo, že projekt bol aj naďalej agilný a schopný reagovať na meniace sa požiadavky. Značná pozornosť sa venovala testovaniu systému z hľadiska identifikácie a predvídania potenciálnych problémov, pričom cieľom bolo zlepšiť skúsenosti používateľov a znížiť pravdepodobnosť kritických problémov, ktoré by sa mohli vyskytnúť po zavedení systému. Prioritou bolo aj naďalej úsilie o integráciu so systémom EU CSW-CERTEX, aby sa zabezpečilo splnenie cieľa, ktorým je umožnenie vykonávania colných kontrol, v zákonnej lehote do 28. júna 2025.

Počas vykazovaného obdobia Komisia vyvíjala aj školiace moduly v súvislosti s novými dovoznými pravidlami a systémom ICG, ako aj príručku pre používateľov systému ICG. Návrh školiacich materiálov a vypracovanie príručky pre používateľov svedčia o ambícii projektu poskytnúť koncovým používateľom poznatky a prostriedky, ktoré sú potrebné na plnohodnotné využívanie systému. Pokiaľ ide o školiace materiály, vyvíjajú sa dva moduly: jeden pre príslušné orgány a dovozcov a druhý pre colné orgány.

Značný pokrok sa dosiahol aj pri vypracovaní súhrnu v rámci systému ICG, ktorý obsahuje stručné profily právnych predpisov tretích krajín v oblasti požiadaviek týkajúcich sa vývozu. Cieľom funkcie tzv. knižnice systému ICG je poskytovať pomoc príslušným orgánom, dovozcom a colným orgánom pri získavaní informácií o presných požiadavkách na zákonný vývoz tovaru kultúrnej hodnoty z tretích krajín. Preto sa na spresnenie a doladenie vzoru vynaložilo značné úsilie s cieľom zabezpečiť, aby sa v ňom presne zaznamenali príslušné právne ustanovenia a ďalšie kľúčové podrobnosti týkajúce sa predmetných tretích krajín, pričom sa vypracovalo prvých 12 profilov. V práci sa pokračuje vypracovaním ďalších profilov krajín v úzkej spolupráci s Medzinárodnou radou múzeí (ICOM), a to najmä pokiaľ ide o krajiny, v prípade ktorých uvedená organizácia vydala červený zoznam.

Paralelným cieľom projektu je využívať novovznikajúce technológie s cieľom udržať sa na čele inovácií a zároveň preskúmať potenciálne začlenenie funkcií založených na umelej inteligencii v záujme identifikácie predmetov kultúrnej hodnoty.

Metodika: prístup použitý na zavedenie systému ICG

Metodický prístup použitý na implementáciu systému ICG je kombináciou rôznych metodík a postupov útvarov Komisie týkajúcich sa konceptualizácie, zabezpečovania kvality, vývoja a zavádzania. V tejto súvislosti sa vďaka pravidelným interným zasadnutiam a stretnutiam zameraným na demonštračné prezentácie umožňuje diskusiu o reálnych funkciách a ich zavádzanie a predchádza sa tak príliš komplikovaným testovacím modelom. Adaptívne plánovanie umožňuje rýchlejšie a pružnejšie reagovať na očakávania a zmeny.

S cieľom zabezpečiť účinnú spätnú väzbu od budúcich používateľov a úspešné zavedenie systému sa členské štáty vyzývajú, aby sa dobrovoľne zapojili hneď, ako bude k dispozícii testovacia verzia. Cieľom tohto prístupu založeného na spolupráci je:

Včasné nadviazanie spolupráce so zainteresovanými stranami: získanie rôznorodých perspektív a postrehov, ktoré budú užitočné na vyladenie systému. Zároveň sa zorganizovala rozsiahla demonštračná prezentácia určená pre trh s umením, ktorá bola špecificky zameraná na uvedené zainteresované strany, s dôrazom na hlavné pracovné postupy a získanie relevantnej spätnej väzby.

Posilňovanie spolupráce: prínos k spoľahlivejšiemu a používateľsky ústretovejšiemu systému.

Včasné oboznámenie sa: členské štáty budú mať príležitosť oboznámiť sa so systémom v skorej fáze vývojového procesu, čo im pomôže porozumieť jeho funkciám a prínosom pred termínom jeho úplného zavedenia.

Vysokoúrovňové plánovanie

Prvky systému ICG sú zaradené do rôznych kategórií takto:

a) „základné prvky systému ICG s existujúcou základňou v systéme Traces“: nevyhnutné prvky, pri ktorých sa budú opätovne využívať už existujúce funkcie;

b) „základné prvky systému ICG bez existujúcej základne v systéme Traces“: nevyhnutné prvky, ktoré treba od základu vybudovať;

c) „prvky systému ICG, ktoré nie sú základnými prvkami“: dôležité, no nie nevyhnutné prvky;

d) „externé spojenia“: prvky, ktoré závisia od externých vstupov;

e) „prvky mimo rozsahu“: prvky, ktoré nie sú určené pre prvú verziu systému ICG (napr. umelá inteligencia).

Všeobecný prehľad cieľov týkajúcich sa dostupnosti												
Kategória	2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
A – Základné prvky, opätovné využitie systému TRACES												
B – Základné prvky, nový vývoj												
C – Iné ako základné prvky												
D – Externé spojenia												

Tabuľka 1: Všeobecný prehľad cieľov týkajúcich sa dostupnosti

Žiadosť o zmeny

Pokiaľ ide o proces riadenia zmien, pri každej identifikovanej zmene sa táto zmena zaznamená v zozname žiadostí o zmenu. Zatiaľ čo napredujú vývojové činnosti a prebiehajú interné diskusie, identifikovalo sa niekoľko zmien, ktoré sa majú vykonať na stupňoch 2 až 4 modelovania prevádzkového procesu systému ICG. Preto sa modelovanie prevádzkového procesu a dokument o prevádzkových akceptačných kritériách aktualizujú tak, aby odrážali aktuálny stav s prihliadnutím na dané zmeny. Členské štáty sú o týchto zmenách informované, no tieto zmeny zatiaľ na ne nemajú žiadny vplyv. V rámci procesu externého preskúmania v priebehu druhého štvrťroka 2024 boli členské štáty požiadané, aby uskutočnili formálne preskúmanie všetkých zmien zavedených do uvedeného bodu a podľa potreby poskytli spätnú väzbu alebo pripomienky. Členské štáty zmeny schválili, pričom boli o úpravách včas informované vďaka úzkej spolupráci nadviazanej prostredníctvom rôznych fór.

Externé synergie

Počas vykazovaného obdobia Komisia úzko spolupracovala s medzinárodnými organizáciami, ako je UNESCO a ICOM, pokiaľ ide o naplnenie knižnice v rámci systému ICG kvalitnými profilmi právnych predpisov tretích krajín, najmä pre ktoré existujú červené zoznamy[10].

Interná spolupráca

Útvary Komisie zodpovedné za colníctvo a zdravotníctvo, ktoré zodpovedajú za viaceré navzájom úzko prepojené oblasti politiky, intenzívne spolupracujú. Operačný rámec pre spoluprácu bol dohodnutý medzi útvarmi a počas vykazovaného obdobia sa ešte viac posilnil prostredníctvom nepretržitého monitorovania.

Spolupráca s projektovou skupinou pre digitalizáciu tovaru kultúrnej hodnoty

Komisia vytvorila projektovú skupinu pre colníctvo pre digitalizáciu tovaru kultúrnej hodnoty[11], ktorá slúži ako diskusné fórum pre odborníkov z vnútroštátnych colných správ členských štátov a príslušných (kultúrnych) orgánov so skúsenosťami v oblasti vykonávania formalít súvisiacich s udeľovaním licencií v oblasti dedičstva, najmä v digitálnej forme.

[10] https://icom.museum/en/resources/red-lists/.

[11] Projektová skupina pre digitalizáciu tovaru kultúrnej hodnoty slúži ako diskusná platforma, v rámci ktorej sa stretávajú odborníci z vnútroštátnych colných správ a príslušných (kultúrnych) orgánov so skúsenosťami v oblasti vykonávania formalít súvisiacich s udeľovaním licencií v oblasti dedičstva, najmä v digitálnej podobe, s cieľom poskytnúť podporu pri činnostiach súvisiacich s vývojom systému ICG.

Skupina poskytovala podporu pri príprave vykonávacieho aktu a pomáha útvarom Komisie pri definovaní parametrov a vypracúvaní kritérií pre funkčné špecifikácie systému ICG.

Projektovú skupinu[12] v súčasnosti tvoria delegáti z 15 členských štátov (AT, BE, BG, DK, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LV, NL, PT a RO) a doteraz sa stretla štyrikrát (počas vykazovaného obdobia od 29. júna 2023 do 28. júna 2024).

Počas tohto vykazovaného obdobia projektová skupina skúmala a poskytovala svoje odborné znalosti a postrehy najmä v týchto otázkach:

- Uskutočnili sa štyri demonštračné prezentácie systému ICG; počas poslednej z nich (v júni 2024) mali členské štáty príležitosť testovať systém ICG v školiacom prostredí a boli takisto informované o predbežnej registrácii hospodárskych subjektov (aby sa predišlo veľkému nárastu počtu žiadostí o registráciu bezprostredne pred dátumom očakávaného uvedenia systému do prevádzky).
- Zavedenie funkcie systému ICG, ktorá slúži na podporu dočasného dovozu tovaru kultúrnej hodnoty, na ktorý sa vzťahuje oslobodenie na základe výnimky z licenčných požiadaviek v súvislosti s komerčnými veľtrhmi umenia, a to vrátane mechanizmu následných kontrol takéhoto oslobodeného dovozu zo strany príslušných orgánov a mechanizmu varovania v prípade porušenia podmienok danej výnimky.
- Definovanie vzoru pre súhrn právnych predpisov tretích krajín s cieľom pomôcť používateľom systému ICG identifikovať právne predpisy tretích krajín týkajúce sa vývozu.
- Dokončenie modulu pre administratívnu spoluprácu, ktorý umožňuje príslušným orgánom členských štátov vymieňať si informácie o dokumentoch spravovaných v systéme ICG.
- Spolupráca s členskými štátmi, pokiaľ ide o útvary alebo oddelenia, ktoré určili za príslušné orgány na svojom území (pre začlenenie do systému ICG).
- Pokrok v súvislosti so školiacimi materiálmi pre systém ICG vrátane príručky pre používateľov systému ICG s cieľom zabezpečiť, aby používatelia v plnej miere disponovali potrebnými poznatkami a zručnosťami na plnohodnotné ovládanie systému.
- Začlenenie spätnej väzby od členských štátov, pokiaľ ide o konkrétne pracovné postupy, napríklad: pracovný postup pri rozdelení, pracovný postup pri čiastočnom zamietnutí, elektronická pečať, vydanie vyhlásenia dovozcu na účely komerčného veľtrhu umenia a súvisiace časové obdobie pre dočasné použitie atď.
- Spolupráca na budúcich prekladateľských činnostiach pre systém ICG, aby bol k dispozícii vo všetkých jazykoch EÚ a zabezpečila sa inkluzívnosť a prístupnosť pre všetkých používateľov.
- Uskutočnili sa konzultácie s členskými štátmi, pokiaľ ide o budúce rozšírenie systému ICG, aby zahŕňal aj oblasť vývozu[13], čím by sa zabezpečila rovnaká ochrana tak pre európske, ako aj pre svetové kultúrne dedičstvo. V súvislosti s témou vývozu možno uviesť niektoré príklady obsahu konzultácií s členskými štátmi: postup vydávania otvorených licencií, existencia digitálneho riešenia na spracúvanie vývozných osvedčení v oblasti tovaru kultúrnej hodnoty, pracovné postupy na vnútroštátnej úrovni atď.

[12] Podrobnejšie informácie o mandáte a práci projektovej skupiny sa nachádzajú v prvej správe Komisie o pokroku COM(2020) 342 final.
[13] Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru.

Okrem toho počas vykazovaného obdobia, keď boli vytvorené a do systému pridané nové funkcie, tím vývojárov systému ICG uskutočnil demonštračnú prezentáciu pre skupinu odborníkov pre colné otázky týkajúce sa tovaru kultúrnej hodnoty[14] a pre skupinu odborníkov s názvom „Dialóg s trhom s umením“[15] s cieľom získať spätnú väzbu o implementácii týchto nových funkcií. Tri demonštračné prezentácie sa uskutočnili v súvislosti s projektovou skupinou pre digitalizáciu tovaru kultúrnej hodnoty a štvrtá demonštračná prezentácia sa uskutočnila pre prevádzkovú skupinu pre colníctvo (CBG), a to vzhľadom na dôležitú potrebu, aby sa s testovacím prostredím ICG oboznámili všetky členské štáty, a nielen členovia projektovej skupiny.

5. RIZIKÁ ONESKORENIA

Riziko 1 – Pridelenie zamestnancov

V pôvodnom návrhu Komisie sa nestanovovalo vytvorenie informačného systému. Z tohto dôvodu neboli zodpovedajúcim spôsobom pridelené zdroje. V priebehu rokovaní a na žiadosť spoluzákonodarcov sa však do nariadenia začlenilo vytvorenie systému ICG, čo si vyžadovalo ďalšie zdroje, s ktorými sa v danom čase nepočítalo. Potreby tohto šesťročného projektu, pokiaľ ide o pracovníkov v oblasti vývoja informačného systému, sa v čase záverečných politických trialógov v decembri 2018 odhadovali na dve pracovné miesta administrátorov na plný úväzok. S cieľom čiastočne zmierniť toto riziko bol od štvrtého štvrťroka 2023 pridelený interný konzultant PQTM, aby poskytoval podporu zodpovednému administrátorovi. Zámerom je, aby sa takto poskytovala dodatočná podpora, vzhľadom na to, že administrátor a konzultant PQTM pracujú na projekte ICG len čiastočne.

Napriek uvedeným obmedzeniam je Komisia odhodlaná dokončiť projekt v rámci stanoveného časového rámca, aby sa zaistil súlad s regulatórnymi požiadavkami. Z právneho rámca vyplýva povinnosť, aby sa systém po zavedení nepretržite udržiaval a prevádzkoval. Z hľadiska riadnej následnej starostlivosti je preto nevyhnutné priebežné prideľovanie zdrojov. Ukončenie poskytovania podpory by malo negatívny vplyv na súlad s právnymi požiadavkami.

Udržiavaním špecializovaného tímu sa zabezpečí nevyhnutná kontinuita a maximálne využívanie odborných znalostí na účely bezprostrednej podpory, ako aj budúcich zlepšení, čím sa zaistí dlhodobá spoľahlivosť a adaptabilita pre celú oblasť tovaru kultúrnej hodnoty vrátane dovozu a v budúcnosti aj vývozu.

Zmierňujúce opatrenia
Riziko bolo oznámené interne.

[14] Skupina Komisie zložená zo zástupcov colných a kultúrnych orgánov členských štátov.
[15] Skupina Komisie zložená zo zástupcov združení pôsobiacich na trhu s umením, akademickej obce, medzinárodných organizácií a ďalších zainteresovaných strán.

6. ZÁVERY

Táto správa o pokroku je poslednou v rade správ, keďže 28. júna 2025 sa začne prevádzka systému ICG a v plnej miere sa začne uplatňovať nariadenie (EÚ) 2019/880.

Hlavné opatrenia zamerané na vývoj systému ICG, ktoré boli prijaté počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto piata správa o pokroku, možno zhrnúť takto:

- Počas vykazovaného obdobia sa dosiahol značný pokrok pri vývoji systému ICG a jeho integrácii so systémom EU CSW-CERTEX. Aj naďalej bola prioritou spolupráca s členskými štátmi, ktorá zahŕňala včasnú participáciu s cieľom oboznámiť sa so systémom ICG a získať spätnú väzbu zohrávajúcu kľúčovú úlohu pri doladení funkcií tohto systému. Naživo sa uskutočnili štyri demonštračné prezentácie systému ICG, vďaka ktorým sa členské štáty mohli aktívne zapojiť do procesu a poskytnúť cenné postrehy a spätnú väzbu, čo viedlo k opakovaným zlepšeniam a lepšej použiteľnosti.
- V úzkej spolupráci s členskými štátmi boli dohodnuté a dokončené niektoré nové funkčné koncepcie systému ICG s cieľom zaistiť pripravenosť systému v zákonnej lehote.
- Značná pozornosť sa venovala testovaniu systému v záujme identifikácie potenciálnych problémov a zlepšenia skúseností používateľov, čím by sa znížila pravdepodobnosť kritických problémov po zavedení systému.
- Okrem toho sa dosiahol pokrok pri príprave profilov tretích krajín pre súhrn právnych predpisov v rámci systému ICG (knižnica), pričom sa vynaložilo značné úsilie s cieľom doladiť vzor tak, aby sa v ňom presne zaznamenali právne ustanovenia súvisiace s vývozom a ďalšie kľúčové podrobnosti týkajúce sa predmetných krajín.
- V rámci tohto obdobia sa kládol dôraz na prípravu komplexných školiacich materiálov vrátane príručky pre používateľov s cieľom zabezpečiť, aby koncoví používatelia plne disponovali potrebnými poznatkami. Plánujú sa dva školiace moduly: jeden pre príslušné orgány a dovozcov a druhý pre colné orgány.
- Preklady pre systém ICG sa plánujú v úzkej spolupráci s členskými štátmi, aby sa zabezpečili príslušné lingvistické zručnosti a poznatky z oblasti kultúry potrebné na presný preklad technických pojmov.
- Integrácia so systémom EU CSW-CERTEX zostala aj naďalej kľúčovou prioritou s cieľom zabezpečiť, aby mali colné orgány v zákonnej lehote všetok potrebný prístup k informáciám na kontrolné účely. Neustále sa vynakladá úsilie na zlepšenie spoľahlivosti systému a spokojnosti používateľov prostredníctvom dôkladného testovania so zameraním na identifikovanie a riešenie potenciálnych problémov pred zavedením systému.
- Dokončenie mechanizmu pre administratívnu spoluprácu, ktorý umožňuje príslušným orgánom členských štátov vymieňať si informácie o dokumentoch spravovaných v systéme ICG.

PRÍLOHA I: VIACROČNÉ STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

Viacročný strategický plán pre colníctvo (VSP – C) zabezpečuje účinné a koherentné riadenie projektov informačných systémov stanovením strategického rámca, ako aj čiastkových cieľov, a to v rámci zákonných lehôt stanovených v právnych predpisoch. V konečnej fáze ho schvaľujú členské štáty v Skupine pre colnú politiku (CPG) na základe odporúčaní Koordinačnej skupiny pre elektronické colníctvo (ECCG) a konzultácií s obchodnou komunitou v Kontaktnej skupine pre obchod (TCG).
Plánovanie elektronického systému bolo prerokované a schválené členskými štátmi a je podrobne opísané vo formulári 1.18 dokumentu VSP – C rev. 2023.

V tabuľke 1 sa uvádza výňatok z plánovania projektu týkajúceho sa dovozu tovaru kultúrnej hodnoty z formulára 1.18 dokumentu VSP – C rev. 2023.

Tabuľka 1 – Výňatok z formulára 1.18 dokumentu VSP – C rev. 2023		
	Čiastkové ciele	*Odhadovaný dátum dokončenia*
1	Obchodná analýza a obchodné modelovanie	
	– Dokument so zdôvodnením projektu	4. štvrťrok 2020
	– Stupeň 3 (modelovanie prevádzkového procesu týkajúce sa požiadaviek používateľov)	3. štvrťrok 2021
	– Stupeň 4 (podrobné modelovanie prevádzkového procesu týkajúce sa funkčných požiadaviek)	3. štvrťrok 2021
2	Právne ustanovenia	
	– Prijaté súčasné ustanovenia*	2. štvrťrok 2019
	– Prijaté budúce ustanovenia**	2. štvrťrok 2021
3	Úvodná fáza projektu	
	– Výhľadový dokument	2. štvrťrok 2021
	– Rozhodnutie o realizácii	2. štvrťrok 2021
4	Projekt informačného systému	
	– Špecifikácie aplikácie a služieb	Druhý štvrťrok 2023
	– Technické špecifikácie systému	Druhý štvrťrok 2023
	Fáza budovania	
	– Vykonávanie centrálnych služieb	3. štvrťrok 2024
	– Integrácia služby do vnútroštátnych systémov	neuvádza sa
	– Implementácia na vnútroštátnej úrovni	neuvádza sa
	Prechodová fáza	
	– Zavedenie a postupné sprevádzkovanie	4. štvrťrok 2024
	– Skúšky zhody	2. štvrťrok 2025
5	Prevádzka	
	– Komisia, správy členských štátov a obchodníci	2. štvrťrok 2025
	– Krajiny a obchodníci mimo EÚ (v prípade potreby)	neuvádza sa
6	Podpora pri vykonávaní (školenia a komunikácia)	
	– Na centrálnej úrovni vyvinuté školenia a komunikácia	4. štvrťrok 2024
	– Vnútroštátne školenia a komunikácia	4. štvrťrok 2024

*Súčasné ustanovenia znamenajú nariadenie (EÚ) 2019/880.
**Budúce ustanovenia znamenajú vykonávacie ustanovenia, ktoré sa majú prijať podľa nariadenia (EÚ) 2019/880.

V tabuľke 2 je uvedený výňatok z projektu EU CSW-CERTEX so zameraním na zložku 2 projektu EU-CSW CERTEX na prepojenie so systémom ICG.

Tabuľka 2 – Výňatok z formulára 1.13 dokumentu VSP – C rev. 2023 – zložka 2 „EU CSW-CERTEX“		
	Čiastkové ciele	*Odhadovaný dátum dokončenia*
1	Obchodná analýza a obchodné modelovanie	
	– Dokument so zdôvodnením projektu	1. štvrťrok 2017
	– Príloha k zdôvodneniu projektu	4. štvrťrok 2023
	– Stupeň 3 (modelovanie prevádzkového procesu týkajúce sa požiadaviek používateľov)	1. štvrťrok 2024
	– Stupeň 4 (podrobné modelovanie prevádzkového procesu týkajúce sa funkčných požiadaviek)	1. štvrťrok 2024
2	Právne ustanovenia	
	– Prijaté súčasné ustanovenia*	V platnosti
	– Prijaté budúce ustanovenia**	2022
3	Úvodná fáza projektu	
	– Výhľadový dokument	3. štvrťrok 2017
	– Charta projektu[16]	4. štvrťrok 2023
	– Rozhodnutie o realizácii	4. štvrťrok 2023
4	Projekt informačného systému	
	– Špecifikácie aplikácie a služieb	2. štvrťrok 2024
	– Technické špecifikácie systému	2. štvrťrok 2024
	Fáza budovania	
	– Vykonávanie centrálnych služieb	3. štvrťrok 2024
	– Integrácia služby do vnútroštátnych systémov	Od 4. štvrťroka 2024
	– Implementácia na vnútroštátnej úrovni	Od 4. štvrťroka 2024
	Prechodová fáza	
	– Zavedenie a postupné sprevádzkovanie	4. štvrťrok 2024
	– Skúšky zhody	Od 4. štvrťroka 2024
5	Prevádzka	
	– Komisia, správy členských štátov a obchodníci (Pozn.: Toto je dátum prevádzky pre Komisiu, členské štáty budú vykonávať skúšku zhody od druhého štvrťroka 2020.)	1. štvrťrok 2025
	– Krajiny a obchodníci mimo EÚ (v prípade potreby)	neuvádza sa
6	Podpora pri vykonávaní (školenia a komunikácia)	
	– Na centrálnej úrovni vyvinuté školenia a komunikácia	neuvádza sa
	– Vnútroštátne školenia a komunikácia	neuvádza sa

*Súčasné ustanovenia znamenajú nariadenie (EÚ) 2019/880.
**Budúce ustanovenia znamenajú vykonávacie ustanovenia, ktoré sa majú prijať podľa nariadenia (EÚ) 2019/880.

[16] Má nahradiť výhľadový dokument na základe zosúladenia s metodikou Komisie PM2/Agile.

PRÍLOHA II: ČASOVÝ ROZVRH HLAVNÝCH FÁZ PROJEKTU A HLAVNÝCH ČIASTKOVÝCH CIEĽOV

